

สิ่งแวดล้อมที่เกื้อกูลผู้สูงวัยที่มีภาวะพึ่งพา

อ.ดร.วิริยา พึ่งทอง

ภาควิชาการออกแบบอุตสาหกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์

แบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

พื้นที่ ที่ตั้งอาคาร	องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ การเข้าถึง: ป้าย บันได ทางลาด ลิฟท์ ราวจับ-ราวกัน
ทางเข้า	การเข้าสู่: ป้าย ช่องทางสัญจร ทางเข้าและประตู การใช้งาน: กลไกการควบคุม
โถงต้อนรับ	การเข้าสู่: ช่องทางการสัญจร ป้าย ทางเข้าและประตู การใช้งาน: ช่องทางสัญจร ป้าย ที่นั่งพักคอย
เคาน์เตอร์ต้อนรับ	การเข้าสู่: ช่องทางสัญจร ป้าย การใช้งาน: เคาน์เตอร์ติดต่อธุรกิจ พื้นที่ทำงาน ที่เก็บ ของ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ

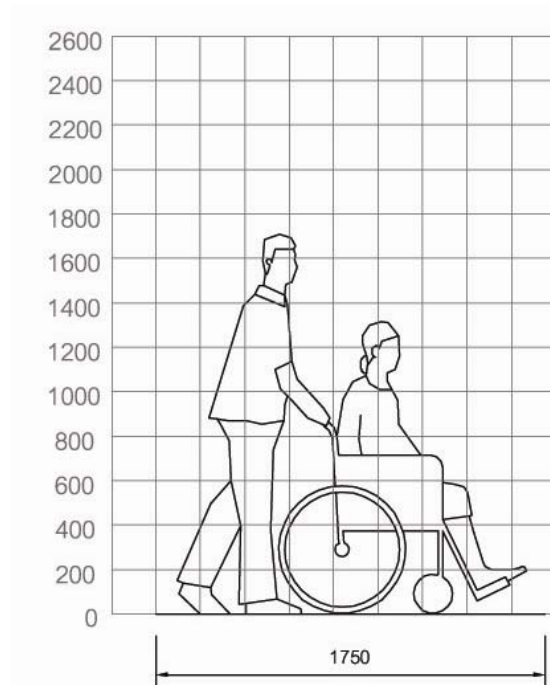
มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

พื้นที่ พื้นที่บริการ	องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการออกแบบ การเข้าสู่: ช่องทางสัญจร ป้าย ทางเข้าและประตู การใช้งาน: ห้องสุขา โทรศัพท์สาธารณะ เคาน์เตอร์ ติดต่อธุรกิจ
โถงลิฟท์ / โถงบันได	การเข้าสู่: ช่องทางการสัญจร ป้าย ทางเข้าและประตู การใช้งาน: ลิฟท์ บันได ทางลาด
พื้นที่ทำกิจกรรมหลัก	การเข้าสู่: ป้าย บันได ทางลาด ลิฟท์ ช่องทางสัญจร ทางเข้าออกและประตู การใช้งาน: พื้นที่ประชุม พื้นที่ทำงาน ห้องพัก พื้นที่ ร้านอาหาร ที่เก็บของ

ขนาด ระยะ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัยและผู้ดูแล

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

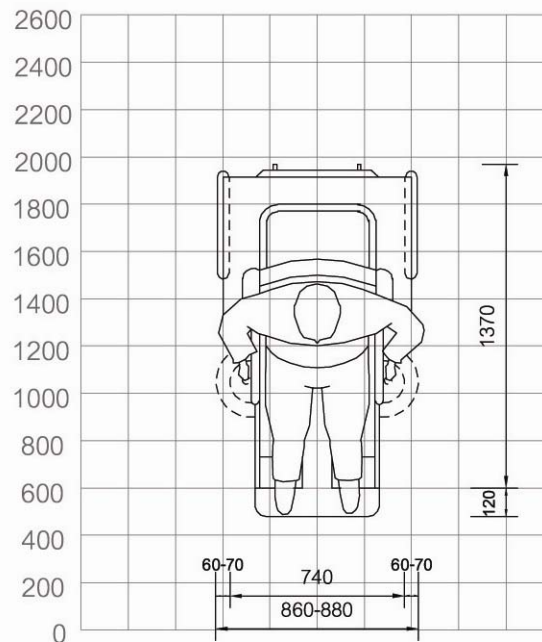
- ผู้สูงวัยใช้เก้าอี้รถเข็น และผู้ดูแล

ขนาด ระยะ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัยและผู้ดูแล

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

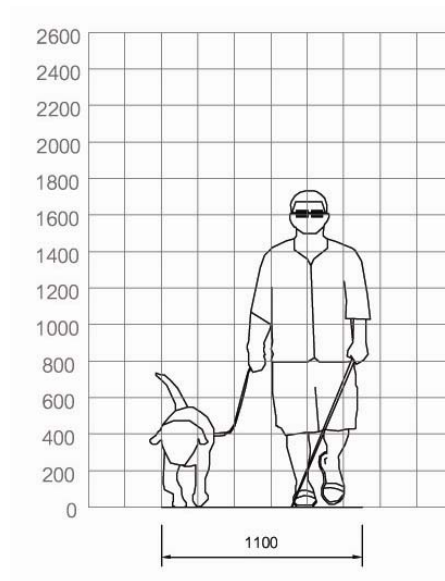
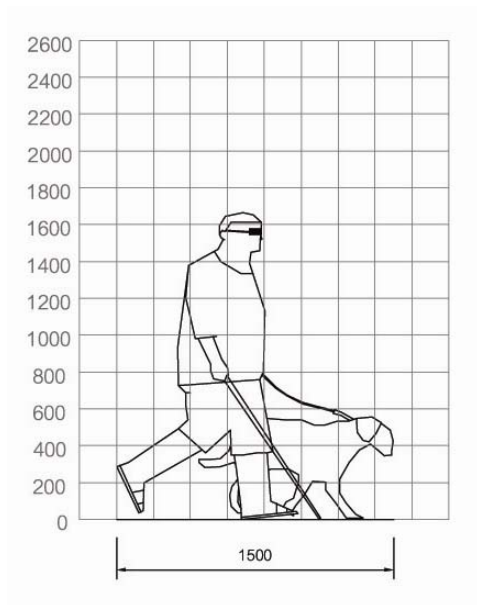
- ผู้สูงวัยใช้เก้าอี้รถเข็นไฟฟ้า

ขนาด ระยะ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัยและผู้ดูแล

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

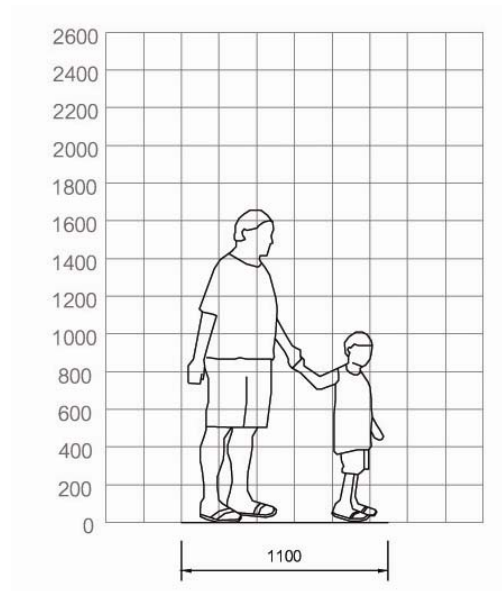
- ผู้ที่จูงสุนัข หรือใช้สุนัขนำทาง

ขนาด ระยะ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัยและผู้ดูแล

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

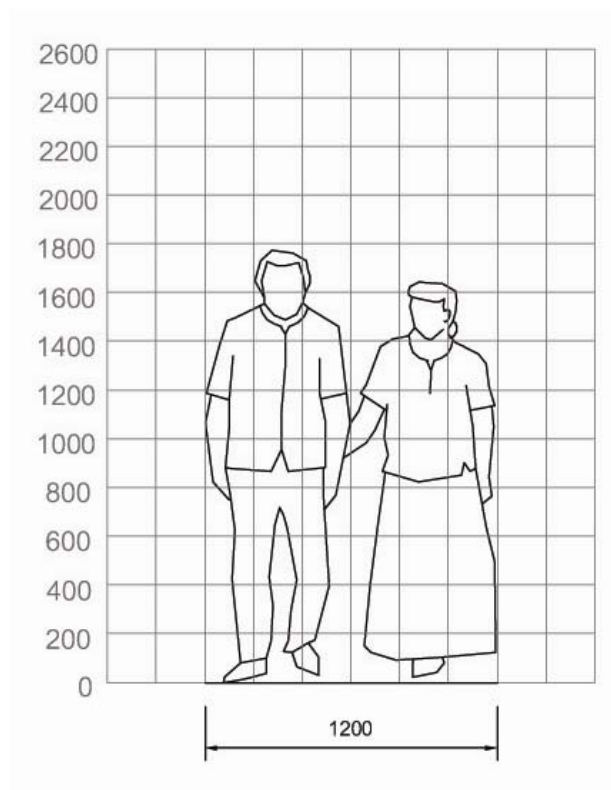
- ผู้สูงวัยและเด็ก

ขนาด ระยะ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัยและผู้ดูแล

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

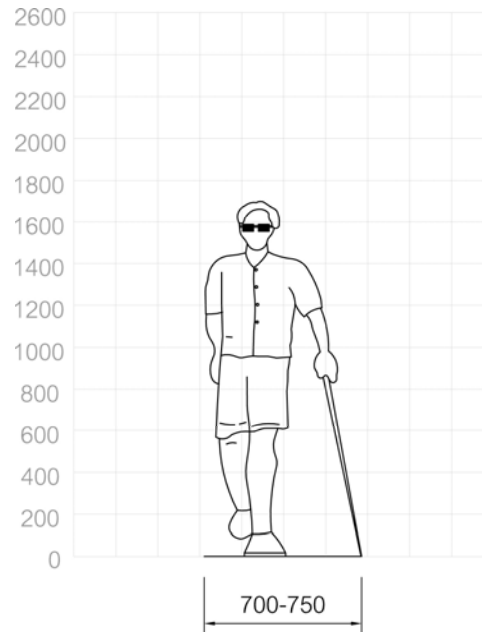
- ผู้สูงวัยและผู้ดูแล

ขนาด ระยะ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัยและผู้ดูแล

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

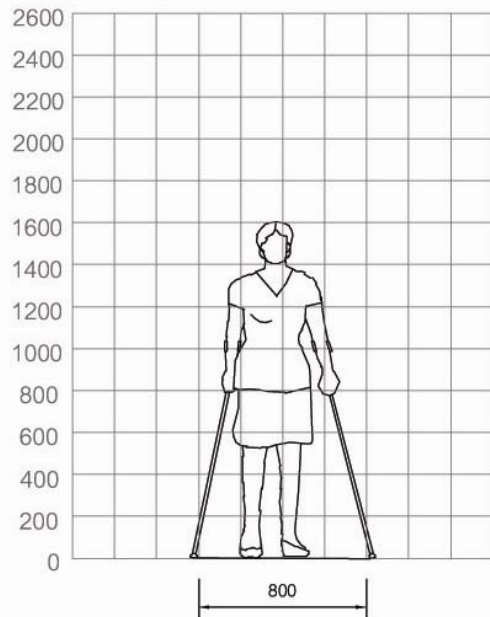
- ผู้สูงวัยคนเดียวใช้ไม้เท้า

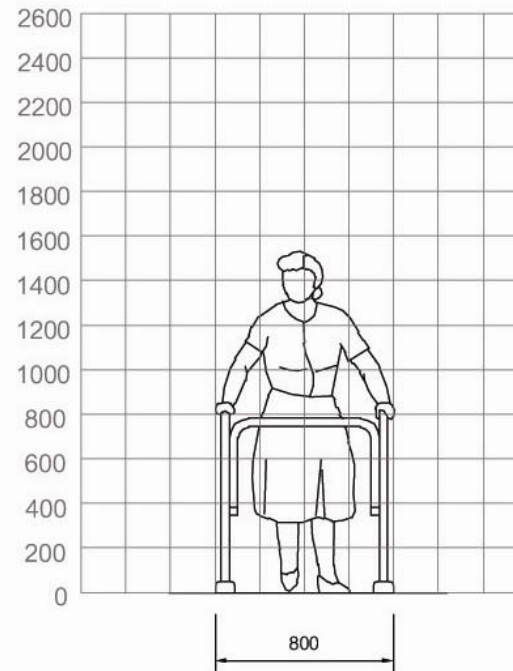
ขนาด ระยะ พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงวัยและผู้ดูแล

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

ผู้สูงวัยคนเดียวใช้ไม้เท้าคู่

ผู้สูงวัยใช้ไม้เท้าช่วยเดิน

ปัญหาและแนวทางแก้ไข — ผู้ใช้รถเก้าอี้เข็นคนพิการ

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

ปัญหา	แนวทาง
การขึ้น-ลงทางต่างระดับระหว่างถนนกับทางเท้า	ทำทางลาดขอบถนน
ทางต่างระดับที่ต่างกันมาก มักใช้บันไดเป็นตัวยึดเชื่อม	สร้างทางลาด ลิฟท์ที่กว้าง หรือลิฟต์แบบกระเช้า
อุปสรรคในที่แคบ	มีทางสัญจรและพื้นที่กว้างที่เหมาะสม
การสัญจรผ่านประตูที่แคบและธรณีประตูที่สูง	ติดตั้งประตูที่มีความกว้างเพียงพอและธรณีที่เล็ก หรือไม่มีเลย
เอื้อมไม่ถึงแผงควบคุมหรือสิ่งของที่อยู่สูง	ติดตั้งแผงควบคุมที่ต่ำลงมา
อุปสรรคในห้องน้ำ	ติดตั้งราวจับ อ่างอาบน้ำ และเก้าอี้อาบน้ำ
วิธีฯ พึงทอ 9 ข.ค.51	

ปัญหาและแนวทางแก้ไข — ผู้สูงอายุที่มีปัญหาในการเดิน

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

ปัญหา	แนวทาง
การขึ้นทางต่างระดับ	สร้างทางลาดขอบถนน ทางลาด ลิฟท์ หรือ ลิฟท์ยกรถเก้าอี้เข็นคนพิการ
อุปสรรคในสถานการณ์ที่ต้องใช้ความเร็ว	เพิ่มระยะเวลาในการข้ามถนน เพิ่มระยะเวลาการเปิด-ปิดประตูของลิฟท์ หรือประตูอัตโนมัติ
การขึ้นบันไดหรือทางลาด	ติดตั้งราวจับ
อุปสรรคในห้องน้ำ	สร้างห้องน้ำที่มีขนาดใหญ่เพียงพอ ติดตั้งราวจับ อ่างอาบน้ำ และเก้าอี้อาบน้ำ
การสัญจรผ่านประตูที่แคบและธรณีประตูที่สูง	ติดตั้งประตูที่มีความกว้างเพียงพอและธรณีที่เล็ก หรือไม่มีเลย

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ผู้สูงอายุที่มีความจำกัดในการใช้แขนหรือมือ

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

ปัญหา	แนวทาง
เปิดประตู	ใช้ประตูที่เปิดง่ายหรือประตูอัตโนมัติ
ลูกบิดประตู	ใช้ลูกบิดลักษณะลูกบิดเขาควาง
ก๊อกน้ำ	ใช้เป็นลักษณะก้านโยกหรือก้านปัค

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ผู้สูงอายุที่มีความพิการด้านการมองเห็น

ปัญหา การรับรู้	แนวทาง - ติดตั้งพื้นผิวต่างสัมผัสบอกทางบนพื้นผิวทางเท้า - ติดตั้งพื้นผิวต่างสัมผัสที่เป็นปุ่มเพื่อแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทิศทาง หรือที่ตั้งของทางลาดและบันได
การบอกสิ่งกีดขวางบนทางเท้า	มีพื้นผิวต่างสัมผัส บนพื้นผิวทางเท้ารอบสิ่งกีดขวาง
ข้ามถนน	มีไฟข้ามถนน มีสัญญาณเสียง
การรับรู้เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	- สัญญาณเตือนภัยรูปแบบเสียง
การบอกทางออกและบันได	ติดตั้งอักษรเบรลล์รอบ ๆ ลูกบิดประตู และราวจับบริเวณทางออก
การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	มีอักษรเบรลล์กำกับป้ายหรือข้อความ

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านการมองเห็น

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

ปัญหา	แนวทาง
การบอกสิ่งกีดขวางบนทางเท้า	มีพื้นผิวต่างสัมผัส บนพื้นผิวทางเท้ารอบสิ่งกีดขวาง
การรับรู้	ติดตั้งป้ายที่มีอักษรขนาดใหญ่และอ่านง่าย
ข้ามถนน	มีไฟข้ามถนนรูปแบบเสียง
อุปสรรคในลิฟท์และเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	ใช้สีที่ตัดกันสำหรับประตู ราวจับ ป้าย
การบ่งบอกสถานที่	ติดตั้งสัญญาณเสียงบอกสถานที่

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านการได้ยิน

มาตรฐาน คู่มือปฏิบัติวิชาชีพ สำหรับการออกแบบเพื่อทุกคน 2551

ปัญหา	แนวทาง
ข้ามถนน	ติดตั้งป้ายและสัญญาณจราจรด้วยสีที่เห็นได้ง่าย
ปัญหาในสถานการณ์ที่อาศัยการใช้เสียงสื่อสารโต้ตอบ	มีข้อความที่เห็นได้ง่ายโดยเฉพาะในสถานการณ์ฉุกเฉิน และควรมีเครื่องช่วยฟังในห้องประชุมหรือโทรศัพท์สาธารณะ
ไม่ได้ยินเสียงประตูลิฟท์ หรือสัญญาณเตือนภัย	ติดตั้งสัญญาณไฟกระพริบ